

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	6 oktober 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0657	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82509759	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UWBRIEF VAN	8 april 2022	FAX	030-2589112
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Voorgeschreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Complex 100, Rode Dorp in Baarn

Op 8 april 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecoresult B.V. namens Stichting Eemland Wonen, voor de locatie Complex 100, Rode Dorp in Baarn (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0657.

I. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het verstoren van de huismus;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Verder hebben wij besloten geen ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het verstoren van de gierzwaluw en de spreeuw.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op renovatie van 129 woningen binnen het plangebied. De renovatie bestaat uit dakisolatie, spouwisolatie en het vervangen van de ramen. De locatie van het plangebied en de fasering van de werkzaamheden zijn opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 december 2027.

U vraagt onder andere ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gierzwaluw en de spreeuw. Dit is het verbod op het opzettelijk storen van vogels. Deze verbodsbepaling is in dit geval echter niet van toepassing op deze soorten, aangezien het storen van de gierzwaluw en de spreeuw niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten. Er wordt immers buiten het broedseizoen gewerkt en de verstoring is tijdelijk. Daarom is ontheffing van deze verbodsbepaling niet nodig.

III. Procedure

We behandelen de aanvraag volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 6 september en 28 september 2022 heeft u de aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus, de gierzwaluw en de spreeuw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

V. Motivering

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

"Locatie

Het project is locatiespecifiek. De woningen zijn in exploitatie bij Eemland Wonen. Dit een is normale grootschalige ingreep in bestaand bezit. Alternatieve locaties zijn om deze reden niet overwogen.

Alternatieve inrichting

Voor het project is niet gezocht naar een andere locatie, dit past namelijk niet binnen het doel van het project. De geplande werkzaamheden vinden op een bestaande locatie en het ontwerp van de wijk zal niet veranderen. In het definitieve ontwerp van de renovaties wordt echter rekening gehouden met de realisatie van permanente voorzieningen voor huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.

Door het treffen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op (individuele van) de aangetroffen beschermde soorten en in de nieuwe inrichting van het plangebied komt er weer veel ruimte terug om de verloren natuurwaarden te compenseren. De voorliggende inrichting van het plangebied is derhalve optimaal om alle aangetroffen natuurwaarden te compenseren.

Alternatieve werkwijzen

De woningen binnen het plangebied maken deel uit van Beschermd Dorpsgezicht Het Rode Dorp, gemeente Baarn (Utrecht). Hierdoor is het onduidelijk of permanente voorzieningen in de vorm van opbouw- of inbouwkasten te realiseren zijn aan of in de woningen. Dit tast namelijk de monumentale waarde van de woningen aan en is derhalve waarschijnlijk niet toegestaan. Daarom is in nauw overleg tussen Eemland Wonen en Ecoresult B.V. besloten de werkzaamheden te faseren in tijd en ruimte en de nieuwe verblijfplaatsen te realiseren op de oorspronkelijke posities, door de plekken van de verblijfplaatsen na afronding van de werkzaamheden weer toegankelijk te maken.

(...)

Een andere werkwijze, zoals het van binnenuit isoleren maakt voor de aangetroffen exemplaren van de huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis geen verschil, omdat de dakpannen vervangen en geïsoleerd moeten worden.

(...)

De aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt waardoor doden of verwonden van individuen is uitgesloten. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op (individuen van) de aangetroffen beschermde soorten. De huidige werkwijze is daarom het meest optimaal. Er zijn in ecologisch opzicht geen werkwijzen die gunstiger zijn.

Alternatieve planning

Door fasering in tijd over meerdere jaren wordt rekening gehouden met de aangetroffen ecologische waarden. Ook zullen de werkzaamheden na het broedseizoen van 2022 starten. Als gevolg van gefaseerd werken zullen niet alle natuurwaarden tegelijk worden verstoord en verloren gaan. Ook zullen de eerste permanente voorzieningen al relatief vroeg in het proces geleidelijk beschikbaar komen. Een alternatieve, nóg meer gunstige planning is voor dit project dus niet van toepassing."

In uw aanvullingen van 28 september 2022 heeft u nader onderbouwd waarom er volgens u geen redelijke alternatieve werkwijze en planning zijn. U geeft aan dat het voornemen is om de dak- en spouwisolatie gelijktijdig te laten plaatsvinden, maar dat nog niet zeker is of de werkzaamheden op deze manier kunnen worden uitgevoerd. Mocht dit niet het geval zijn, dan worden negatieve effecten op de beschermde soorten voldoende voorkomen door het nemen van ecologische maatregelen (zie verder onder c) Ecologische beoordeling).

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

Onderbouwing belang volksgezondheid

Verduurzaming

U heeft aangegeven dat de woningen worden verduurzaamd en dit onderbouwd met een "Overzichtsmatrix BENG" van 7 maart 2022, waarin de verduurzaming naar aanleiding van de bouwkundige maatregelen is gespecificeerd. De woningen hebben nu energielabel E en G, wat betekent dat deze een lage isolatiewaarde hebben en verduurzaamd moeten worden. Verduurzaming van woningen past binnen internationale en nationale klimaatdoelen. U verwijst ook naar de prestatieafspraken tussen Eemland Wonen en de gemeente Baarn, waarin is overeengekomen dat het woningbezit van Eemland Wonen tot 2023 projectgewijs wordt voorzien van isolerende maatregelen ter voorbereiding op de energietransitie. In uw aanvullingen van 28 september 2022 onderbouwt u dat de energielabels van de woningen door de ingreep worden geüpgraded naar C en D. Per woning levert dit een verwachte besparing op van ongeveer 1.250 m³ gas per jaar, oftewel ruim een derde van de hoeveelheid die in de huidige, slecht geïsoleerde situatie wordt verstoekt. Dit is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Ongezonder binnenklimaat

U heeft aangegeven dat er sprake is van een ongezond binnenklimaat in de woningen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het feit dat de dakpannen bij en na storm van de woningen vallen. Dit zorgt voor lekkages en schimmel in de woningen. U geeft aan dat het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) onderzoek heeft gedaan naar en adviezen gegeven omtrent het voorkomen van schimmel en vocht in woningen. Vocht en schimmels in woningen verhogen het risico op gezondheidsproblemen, zoals astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Vocht- en schimmelproblemen komen vooral voor in oudere woningen die gebouwd zijn vóór 1992. Veel klachten hebben betrekking op schimmel- en vochtproblemen in woningen. U onderbouwt dat wanneer er grote hoeveelheden vocht in de woningen komt, dit niet bevorderlijk is voor het tegengaan van schimmelvorming. Ook zijn de woningen nu nauwelijks geïsoleerd en kunnen ze slechts natuurlijk worden geventileerd. Dit leidt in de praktijk tot risico op schimmelvorming. Het vervangen van de dakpannen in combinatie met het beter isoleren en mechanisch gaan ventileren is noodzakelijk om deze oude woningen een beter binnenklimaat te geven, gericht op het voorkomen van vocht en schimmel. Met relevante bewijsstukken, namelijk fotomateriaal, heeft u onderbouwd dat er inderdaad sprake is van forse houtrot en lekkages in woningen binnen het plangebied.

Beoordeling belang

Verduurzaming

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs, dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Ongezonder binnenklimaat

Een gezond binnenklimaat is van belang voor de gezondheid van de bewoners van de woningen. Met de bewijsstukken heeft u aangetoond dat de woningen in slechte staat zijn en door de vallende dakpannen grote gaten in de daken ontstaan vanwege het ontbreken van dakbeschot. Door de ingreep zal het binnenklimaat van de woningen verbeteren.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk een belang voor de volksgezondheid. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn 24 nestplaatsen vastgesteld onder de dakpannen van de woningen. De locaties van de aangetroffen nestplaatsen zijn weergegeven in bijlage 4 van dit besluit.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn 13 nestplaatsen vastgesteld onder de dakpannen en in de gevels van de woningen. De locaties van de aangetroffen nestplaatsen zijn weergegeven in bijlage 4 van dit besluit.

Spreeuw

De spreeuw is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn 14 nestplaatsen vastgesteld onder de dakpannen en in de schoorstenen van de woningen. De locaties van de aangetroffen nestplaatsen zijn weergegeven in bijlage 4 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee zomerverblijfplaatsen en drie paarterritoria vastgesteld onder dakpannen. De locaties van de drie paarverblijfplaatsen zijn niet exact bekend. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijfplaatsen niet worden uitgesloten. De locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen zijn weergegeven in bijlage 4 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Huismus

De huismus is een algemeen voorkomende vogelsoort in Nederland. De huismussenpopulatie wordt tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. In de jaren 80 was de huismus in grote getalen aanwezig in Nederland. In de jaren 90 is er echter een significante afname van het aantal huismussen geweest, waardoor de landelijke populatie met ruim 60% is afgenomen (Sovon, 2019). Met de gegevens van het Netwerk Ecologische Monitoring lijkt de huismussenpopulatie in Nederland sinds 2000 redelijk stabiel te zijn (Sovon, 2022). Met de gegevens van het Punt Transect Tellingen Project lijkt er over de afgelopen jaren een lichte afname te zijn. De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor en is aanwezig in een groot aantal atlasblokken (Arcadis, 2018). De kwaliteit van het leefgebied is echter de afgelopen jaren afgenomen door o.a. renovatie, isolatie, een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie (BIJ12, 2017). De landelijke staat van instandhouding wordt door SOVON beoordeeld als matig ongunstig (Sovon, 2013). De landelijke staat van instandhouding wordt door Arcadis beoordeeld als ongunstig – ontoereikend (Arcadis, 2018). In de provincie Utrecht lijkt de populatie na een daling vanaf 1990 weer stabiel vanaf 2008. De regionale staat van instandhouding wordt hiermee in lijn met de landelijke trend beoordeeld. In de directe omgeving van het plangebied zijn grote aantallen nesten van de huismus aangetroffen. Dit laat zien dat er een stabiele lokale populatie aanwezig is. De lokale staat van instandhouding wordt door u beoordeeld als gunstig.

Gierzwaluw

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied talrijk aanwezig kunnen zijn. De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt. Over de afgelopen jaren lijkt de broedpopulatie van de gierzwaluw enigszins afgenomen (Sovon, 2022). Omdat de trendindicatie van 2013 tot 2018 omhoog ging is de trend eerder als stabiel beoordeeld. De gierzwaluw is een mobiele soort en in staat om zich door vrijwel heel Nederland te verspreiden en is ook aanwezig in een groot aantal atlas blokken, hierdoor wordt het verspreidingsgebied van de gierzwaluw beoordeeld als gunstig (Arcadis, 2018). Doordat er de afgelopen jaren veel renovatie en nieuwbouw heeft plaatsgevonden en omdat vanuit het Bouwbesluit geen openingen meer aanwezig mogen zijn in woningen, wordt aangenomen dat het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen en daarmee de kwaliteit van het leefgebied is afgenomen (Bij12, 2017). De landelijke staat van instandhouding wordt door Sovon momenteel beoordeeld als gunstig (Sovon, 2013). Arcadis heeft echter de landelijke staat van instandhouding beoordeeld als ongunstig – ontoereikend (Arcadis, 2018). In de provincie Utrecht komen relatief veel broedgevallen voor. De regionale staat van instandhouding is daarom in lijn met het landelijke beeld of mogelijk zelfs positiever. Voor de lokale staat van instandhouding is het aannemelijk dat de nesten van de gierzwaluw in het plangebied onderdeel zijn van een grotere populatie in de omgeving. De staat van instandhouding wordt beoordeeld als gunstig.

Spreeuw

De landelijke staat van instandhouding van de spreeuw als broedvogel in Nederland is matig ongunstig en ontoereikend (Sovon). De verspreiding van de soort wordt beoordeeld als gunstig. De broeddichtheid in de provincie Utrecht is, vergeleken met het landelijk beeld, hoog (Vogelatlas). Wel is in de provincie Utrecht sprake van een significante afname van de spreeuw als broedvogel in de afgelopen twaalf jaar. Voor de lokale staat van instandhouding is te zien dat de nesten van de spreeuw in het plangebied onderdeel zijn van een grote populatie in de wijk. Deze gegevens laten zien dat er een stabiele populatie van de soort in de omgeving aanwezig is. De regionale en lokale staat van instandhouding worden daarom beoordeeld als gunstig.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland (BIJ12, 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op tussen de 300.000 tot 600.000 dieren. Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt op een toename van ongeveer 3% geschat. Bijna het gehele oppervlakte van Nederland kan worden gezien als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis. Wat betreft het leefgebied is de gewone dwergvleermuis afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en voldoende voedselaanbod. In de periode 2008 tot 2018 is het aanbod van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Arcadis 2018). Vanwege de energietransitie, met name isolatiewerkzaamheden, wordt het leefgebied van de gewone dwergvleermuis bedreigd. Het is nog onbekend hoe groot dit negatieve effect zal zijn. De landelijke staat van instandhouding wordt door Arcadis momenteel beoordeeld als ongunstig ontoereikend, maar gunstig indien genoeg mitigerende maatregelen worden genomen (Arcadis 2018). De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend (laatste update 2018). De regionale verspreiding van de gewone dwergvleermuis is evenredig met de landelijke. De in het plangebied aangetroffen vleermuizen zijn onderdeel van een groter netwerk van gewone dwergvleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied zijn ook verblijfplaatsen vastgesteld. Dit betekent dat de lokale staat van instandhouding gunstig is.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden 24 nestplaatsen van de huismus, 13 nestplaatsen van de gierzwaluw en 14 nestplaatsen van de spreeuw vernield. Ook worden twee zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield en wordt de gewone dwergvleermuis verstoord door de werkzaamheden.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 2 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Door de uitvoering van de maatregelen zijn en worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. Hierbij worden de gewenningsperiodes voor de tijdelijke voorzieningen voor de beschermde soorten gerespecteerd.

Voor de gierzwaluw geldt dat tijdelijke kasten worden geplaatst, zelfs al wordt op de locaties van de nestplaatsen van de gierzwaluw buiten het broedseizoen van de soort gewerkt. De tijdelijke kasten bieden hiermee extra alternatieve verblijfplaatsen naast de permanente alternatieve verblijfplaatsen in de daken die tijdens de werkzaamheden gefaseerd beschikbaar komen. Buiten het broedseizoen kunnen deze tijdelijke kasten ook door huismussen worden gebruikt.

De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periodes van de soorten ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken vindt plaats buiten het broedseizoen van de vogels en in de minst kwetsbare periode van vleermuizen, waarna voorafgaand aan de start van de werkzaamheden wordt gecontroleerd op afwezigheid van beschermde soorten in de woningen. In bijlage 1 hebben wij een voorschrift opgenomen over de weersomstandigheden waarna de uitvliegcontrole ten aanzien van vleermuizen moet plaatsvinden.

Hoewel gestreefd wordt naar het gelijktijdig uitvoeren van alle geplande werkzaamheden, is nog onzeker of dit uitvoeringstechnisch haalbaar is. Indien de spouwmuurisolatie op een later moment binnen de ontheffing plaatsvindt, worden de vastgestelde verblijfplaatsen in de spouwmuren maximaal één keer ongeschikt gemaakt en hierna ongeschikt gehouden. Op deze manier wordt het onnodig verstoren van beschermde soorten voldoende voorkomen.

Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen aangeboden als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. Dit betreft verblijfsruimtes onder het dak. Voor de huismus en de spreeuw is de ruimte onder de onderste pannen beschikbaar met invliegopeningen via de dakgoot. Voor de gierzwaluw en gewone dwergvleermuis worden invliegopeningen aan de kopgevels gerealiseerd. In bijlage 1 hebben wij een voorschrift opgenomen over de grootte van de invliegopeningen voor de gierzwaluw.

De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen. In bijlage 1 hebben wij hierover een voorschrift opgenomen.

In verband met de relatief hoge dichtheid aan broedvogelactiviteit binnen het plangebied dienen de maatregelen te worden gemonitord vanaf het moment dat de eerste fase van de werkzaamheden is voltooid. Monitoring dient in het broedseizoen plaats te vinden voor een termijn van drie jaar nadat de permanente maatregelen in de laatste fase zijn uitgevoerd. Het aanleveren van de rapportages is een voorwaarde voor de ontheffing. In bijlage 1 hebben wij voorschriften opgenomen over dit monitoringsonderzoek. Hierin is opgenomen wat wanneer moet worden gemonitord en op welke manier de monitoringsrapportages moeten worden opgesteld en opgestuurd.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

VII. Bezwaar

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan de aanvrager van de ontheffing en een afschrift van de beschikking aan:

- Ecoresult B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Baarn.

IX. Overige informatie

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Als gedurende de werkzaamheden blijkt dat een wijziging in de werkzaamheden en/of ecologische maatregelen wenselijk is en deze wijziging afwijkt van hetgeen in deze ontheffing is opgenomen, moet hiervoor een wijzigingsverzoek van de ontheffing worden ingediend.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

¹ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij een werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, zoals opgenomen in bijlage 2 van dit besluit, moeten worden opgevolgd.
11. Het controleren van de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen van vleermuizen mag pas gedaan worden na vier aaneengesloten dagen waarbij er ten minste twee dagen een temperatuur van minimaal 10 graden is geweest in combinatie met gunstige weersomstandigheden (geen regen en geen harde wind). Deze controle dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige. Als blijkt dat er toch nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn, moet gekeken worden op welke plaatsen het gebouw niet goed dicht is gezet met de exclusion flaps en dient dit opnieuw en beter te gebeuren. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het gebouw voor de werkzaamheden worden vrijgeven.
12. Bij plaatsing van de tijdelijke kasten ter mitigatie van de aanwezige paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient er rekening gehouden te worden met de huidige paarterritoria. De alternatieve verblijfplaatsen mogen niet geplaatst worden binnen reeds in gebruik zijnde territoria van andere individuen.
13. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te blijven hangen tot de gewenningsperiode van de gerealiseerde permanente verblijfplaatsen verstreken is. Deze mogen alleen worden verwijderd wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.
14. De tijdelijke verblijfplaatsen voor de soorten dienen, gedurende de tijd dat deze dienen als overbrugging totdat de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en de in de kennisdocumenten voorgeschreven gewenningsperiode is verstreken, functioneel te zijn. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen daarom van voldoende duurzaam materiaal te zijn en op een voldoende duurzame wijze te worden bevestigd.
15. Ten aanzien van de permanente alternatieve verblijfplaatsen onder de daken voor gierzwaluwen geldt dat de invliegopeningen voor gierzwaluw minimaal 3,5 cm bij 7,0 cm moeten zijn.

Monitoring

16. Om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, moeten deze worden gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente alternatieve nestplaatsen van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw.
17. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 - a. of de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw gebruik maken van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen;
 - b. met welke aantallen van de soorten hiervan gebruik wordt gemaakt;
 - c. welke verblijfsfunctie de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de soorten vervullen;
 - d. of de gierzwaluw laagvliegend en verkennend rond de alternatieve verblijfplaatsen wordt waargenomen en zo ja, met welke aantallen.
18. Het monitoringsonderzoek start vanaf het eerste broedseizoen na realisatie van de permanente maatregelen in de eerste fase van het project. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek jaarlijks worden uitgevoerd tot en met drie jaar na het realiseren van de permanente alternatieve verblijfplaatsen in de laatste fase. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in de jaren 2023 tot en met 2030.
19. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - a. onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
 - b. beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, (constructie)tekeningen, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto);
 - c. onderzoeksresultaten (vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen);
 - d. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soorten, dezelfde functies en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd).
20. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 31 augustus van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.

De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:

- Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan de provincie Utrecht besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring.
- Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht extra maatregelen opleggen, tenzij de maatregelen in een andere, vergelijkbare zaak inmiddels bewezen effectief zijn gebleken.

Na afloop van de werkzaamheden

21. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Ongeschikt maken

Ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen

- De periode die aangehouden dient te worden voor het ongeschikt maken van de bestaande verblijfplaatsen verschilt per fase.
 - Ongeschikt maken van fase 1 "Groen" dient plaats te vinden in de periode 15 augustus – 31 oktober. Dit is de minst kritische periode voor zowel vogels als vleermuizen. Deze periode valt ná het broedseizoen van vogels (tot 15 augustus) en vóór de start van het winterseizoen van vleermuizen (start 1 november). Er zijn geen paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen binnen deze fase, dus er hoeft er rekening gehouden te worden met het paarseizoen.
 - Ongeschikt maken van fase 2 "Geel" dient plaats te vinden in de periode 1 oktober – 31 oktober. Dit is de minst kritische periode voor zowel vogels als vleermuizen. Er is in deze fase een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen dus er dient er rekening gehouden te worden met zowel het broedseizoen van vogels (1 maart t/m 15 augustus), het paarseizoen van gewone dwergvleermuis (15 augustus t/m 15 oktober) en de winterrust van gewone dwergvleermuis (1 november t/m 31 maart), waardoor de minst kritische periode aan het einde van het paarseizoen van gewone dwergvleermuis is.
 - Ongeschikt maken van fase 3 "Rood" dient tevens plaats te vinden in de periode 1 oktober – 31 oktober. Dit is de minst kritische periode voor zowel vogels als vleermuizen. Ook in deze fase zijn paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen dus er dient er rekening gehouden te worden met zowel het broedseizoen van vogels (1 maart t/m 15 augustus), het paarseizoen van gewone dwergvleermuis (15 augustus t/m 15 oktober) en de winterrust van gewone dwergvleermuis (1 november t/m 31 maart), waardoor de minst kritische periode aan het einde van het paarseizoen van gewone dwergvleermuis is.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vogels en vleermuizen wordt gedaan door:
 - Op elke kopgevel worden 2 tot 4 exclusion flaps geplaatst (ten minste 1 op elk schuin deel van het dak). Op deze manier kunnen vleermuizen de verblijfplaatsen wel verlaten maar deze niet meer terug in. Ook gierzwaluwen hebben hierdoor geen toegang meer tot de verblijfplaats. Overige gaten en spleten op de kopgevel worden dicht gemaakt met weringsborstels of rondschuim.
 - Op de langsgevels wordt de opening tot het dakvlak dicht gemaakt met weringsborstels of doek. Hierdoor kunnen de huismussen niet meer de ruimte onder het dak betreden. Ook openingen rondom dakramen dienen afgesloten te worden met weringsborstels of doek.
 - Ventilatievoegen: Op elk afzonderlijk geveldeel met ventilatievoegen wordt 1 exclusion flap geplaatst. Op deze manier kunnen vleermuizen de verblijfplaatsen wel verlaten maar deze niet meer terug in. Overige open voegen worden dicht gemaakt met weringsborstels of rondschuim.

- Schoorstenen: De opening naar de schoorstenen dienen afgedicht te worden met weringsborstels, doek of gaas, zodat deze ontoegankelijk worden voor broedvogels.
- Overige openingen: De woningen dienen in zijn geheel worden nagekeken op overige gaten of spleten. Deze dienen dicht gemaakt te worden met weringsborstels of rondschuim. Indien dit een afzonderlijk geveldeel betreft dient tevens een exclusion flap te worden geplaatst.
- De voorzieningen voor het ongeschikt maken worden ingezet voor ten minste 5 dagen. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn.
- Ten minste 5 dagen na het ongeschikt maken, en voor de start van de werkzaamheden vindt er een controle met behulp van een batdetector plaats;
 - Wanneer er wel nog vleermuizen worden aangetroffen dient de bebouwing verder ongeschikt gemaakt te worden op aanwijzing van de begeleidend ecooloog.
 - Als vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen afwezig zijn, dan kan er gestart worden met de werkzaamheden.
- Ten minste 5 dagen na het ongeschikt maken, en voor de start van de werkzaamheden vindt er een controle van de maatregelen voor broedende vogels plaats;
 - Als blijkt dat maatregelen niet afdoende zijn, dient de bebouwing verder ongeschikt gemaakt te worden op aanwijzing van de begeleidend ecooloog.
 - Als vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en spreeuw afwezig zijn, dan kan er gestart worden met de werkzaamheden.

(bron: "Activiteitenplan huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis" van 8 april 2022)

"Er zal met de planning rekening gehouden worden met de locaties van de gierzwaluwnesten. De woningen waarin zich gierzwaluwnesten bevinden worden buiten het broedseizoen van gierzwaluw (15 april – 15 augustus) uitgevoerd. Voor fase 1 houdt dit concreet in dat Blommerstraat 15 pas ná 15 augustus 2023 gerenoveerd zal worden en voor 15 april 2024 weer gereed en geschikt voor gierzwaluw is. Ook voor de volgende fases zal de planning zo worden ingericht dat de werkzaamheden aan nestplaatsen van gierzwaluw zoveel mogelijk buiten het broedseizoen van gierzwaluw plaatsvinden. Ook de overige hoekwoningen worden geschikt voor gierzwaluw opgeleverd, waardoor er te allen tijde voldoende (permanente) nestplaatsen voor de gierzwaluwen beschikbaar zijn."

"Het voornemen is om de spouwisolatie gelijktijdig met de dakisolatie te laten plaatsvinden. Echter, mocht dit toch niet haalbaar zijn om een van bovengenoemde redenen, stellen wij de volgende werkwijze voor:

- Voorafgaande aan de dakisolatie wordt de gehele fase, inclusief de spouw (die bij deze complexen doorgaans toegankelijk is via de dakrand) ongeschikt gemaakt voor vogels en vleermuizen. Na ongeschikt maken wordt uiteraard gecontroleerd op aanwezigheid van beschermde soorten.
- Gedurende de dakrenovatie wordt aan de bovenzijde van de spouw over de gehele lengte van de spouw een spouwborstel of een houten lat geplaatst, zodat de spouw ook na afronding van de dakisolatie ontoegankelijk blijft voor vleermuizen/vogels. Zij kunnen dan niet meer via de dakrand de spouw bereiken. De spouw blijft daardoor ook na de dakisolatie ongeschikt.
- Wanneer op een later moment de spouw gevuld wordt zal de geplaatste borstel en/of lat ervoor zorgen dat het ingespoten isolatiemateriaal niet aan de bovenzijde boven de spouw uitkomt, waardoor de invliegrouwe van vogels en vleermuizen naar de ruimte onder de dakpannen gewaarborgd blijft.
- Op deze wijze kunnen de dakisolatie en spouwisolatie los van elkaar plaatsvinden, zonder dat het plangebied tweemaal ongeschikt gemaakt moet worden."

(bron: aanvullingen van 6 september 2022)

Tijdelijke alternatieve maatregelen

Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

Tijdelijke verblijfplaatsen

- De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Daarom wordt ook de tijdelijke mitigatie gefaseerd geplaatst.
- Het aantal aangetroffen verblijfplaatsen waarvoor tijdelijk gemitigeerd dient te worden en het aantal tijdelijke kasten dat per fase opgehangen zal worden is aangegeven in Tabel 9.

Tabel 9: Het aantal aangetroffen verblijfplaatsen, de mitigatiefactor en de benodigde mitigatie per soort en fase.

Fase	Soort	Aangetroffen verblijfplaatsen	Mitigatiefactor	Benodigde kasten
Fase 1 "Groen"	Huismus	10	2	20
	[REDACTED]			
	Spreeuw	1	2	2
Fase 2 "Geel"	Huismus	13	2	26
	[REDACTED]			
	Spreeuw	3	2	6
	Gewone dwergvleermuis	1	4	4
Fase 3 "Rood"	Huismus	1	2	2
	[REDACTED]			
	Spreeuw	10	2	20
	Gewone dwergvleermuis	4	4	16

- Bij het plaatsen van de kasten is voldaan aan de benodigde gewenningsperiode per soort, zie Tabel 10.

Tabel 10: De benodigde gewenningsperioden.

Soort	Type verblijfplaats	Gewenningsperiode
Huismus	Nestplaats	3 maanden voor de start van de werkzaamheden
Spreeuw	Nestplaats	Niet van toepassing.
Gierzwaluw	Nestplaats	Voor terugkeer van gierzwaluw in Nederland
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	3 maanden in de actieve periode (1 april – 31 oktober)
	Paarverblijfplaats	6 maanden voor de start van het eerstvolgende paarzeizoen (15 augustus) na de start van de werkzaamheden

- Er zal gebruik worden gemaakt van de volgende type kasten:
 - Huismus: Huismuskast Eco¹³, Huismuskast Anton¹⁴ of vergelijkbaar,
 - [REDACTED]
 - Spreeuw: Spreeuwkast NK SP 02¹⁷ of vergelijkbaar
 - Vleermuizen: ANS-1 Batbox¹⁸, Vleermuskast Mark¹⁹ of vergelijkbaar.
- De kasten voor fase 1 "Groen" zijn op 11-03-2022 geplaatst, zie Figuur 8, Figuur 10, Figuur 9 en Figuur 11. Exacte kastlocaties voor fase 2 "Geel" en fase 3 "Rood" zijn nog niet bekend maar zullen worden bepaald in overleg met een deskundig ecooloog. Het zoekgebied voor de kasten in alle fasen is aangegeven in Figuur 12.

- Kasten worden voor alle fasen volgens de richtlijnen in de kennisdocumenten⁶⁰ van gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw,
 - Huismus:
 - De kasten zijn binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats geplaatst,
 - De kasten zijn opgehangen aan gebouwen,
 - De directe omgeving van de tijdelijke nestkasten biedt voldoende permanente dekking (in de vorm van tuinen),
 - Tijdelijke nestkasten zijn opgehangen op een minimale hoogte van 3 meter,
 - De kasten zijn geclusterd opgehangen,
 - De kasten hangen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
 - Spreeuw:
 - Voor spreeuw zijn geen richtlijnen beschikbaar. Daarom houden we dezelfde termijnen aan als voor huismus.
 - Gewone dwergvleermuis:
 - De kasten hangen binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen.
 - De kasten zijn opgehangen aan gebouwen,
 - De kasten hangen tussen de 5 en 10 meter hoog op gebouwen.
 - De kasten hangen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De tijdelijke kasten moeten functioneel zijn voor de periode waarin zij worden ingezet (schoon met een vrije aanvliegroute). Dit houdt in dat de kasten minimaal 1 keer per jaar worden gecontroleerd op functionaliteit. Wanneer de functionaliteit verstoord is dient de functionaliteit te worden hersteld.

Figuur 8: locaties van de geplaatste tijdelijke kasten t.b.v. fase 1 'Groen'. Kasten voor fase 2 'Geel' en fase 3 'Rood' zullen op een later moment geplaatst worden, binnen 200 meter van het plangebied, waarbij aan de gewenningsperioden voor iedere soort wordt voldaan. Kaartbron: OpenTopo

Figuur 10: Tweevoudige huismuskasten type "Anton" geplaatst t.b.v. Fase 1 "Groen". Foto: [REDACTED]

Figuur 11: Spreeuwkasten type NK SP 02 geplaatst t.b.v. Fase 1 "Groen". Foto: [REDACTED]

Figuur 1.2: Zone waarbinnen kastlocaties voor fase 2 en 3 worden gezocht, tot maximaal 200 m van het plangebied
Kaartbron: OpenTopo

(bron: "Activiteitenplan huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis" van 8 april 2022)

"De definitieve keuze voor vleermuiskasten is inmiddels gemaakt en er is gekozen voor de "ANS-1 Bat Box""

(bron: aanvullingen van 6 september 2022)

Bij zowel de tijdelijke mitigatie wordt per fase ruimschoots gemitigeerd voor alle binnen die fase aanwezige verblijfplaatsen van huismus (factor 2), spreeuw (factor 2), (...) en gewone dwergvleermuis (factor 4). Dus ook voor eventueel in de spouw aanwezige verblijfplaatsen.

(bron: aanvullingen van 28 september 2022)

Permanente alternatieve maatregelen

Permanente verblijfplaatsen

- Het aantal aangetroffen verblijfplaatsen waar permanent voor gemitigeerd dient te worden en het aantal permanente voorzieningen wat zal worden gerealiseerd is per fase aangegeven in Tabel 11

Tabel 11: Het aantal aangetroffen verblijfplaatsen, de mitigatiefactor en het benodigde mitigatie per soort(groep)

Fase	Soort	Aangetroffen verblijfplaatsen	Mitigatiefactor	Benodigde kasten
Fase 1 "Groen"	Huismus	10	2	20
	Gierzwaluw	2	5	10
	Spreeuw	1	2	2
Fase 2 "Geel"	Huismus	13	2	26
	Gierzwaluw	6	5	30
	Spreeuw	3	2	6
	Gewone dwergvleermuis	1	4	4
Fase 3 "Rood"	Huismus	1	2	2

Gierzwaluw	5	5	25
Spreeuw	10	2	20
Gewone dwergvleermuis	4	4	16

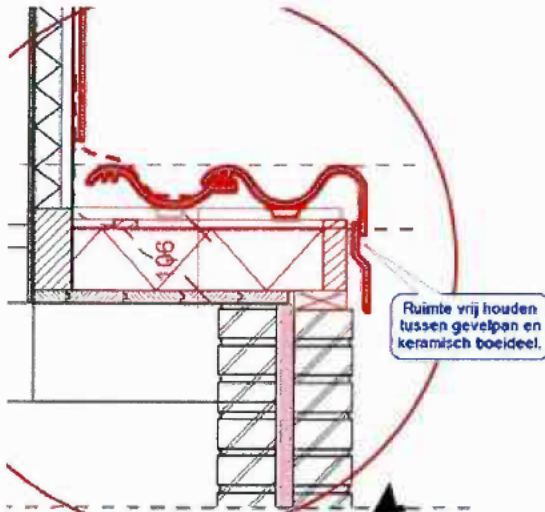
- De verblijfplaatsen van de verschillende soorten worden voorsnogen in de permanente situatie op de volgende manier gerealiseerd. De wijze van geschikt maken is voor elke fase gelijk
 - Huismus en spreeuw
 - Alle nieuwe daken zullen geschikt gemaakt worden voor bewoning van huismus.
 - Als er gebruik wordt gemaakt van vogelschroten, dan dienen deze te worden geplaatst na de 3e panlat.
 - De ruimte tussen de bovenzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is minimaal 35mm en maximaal 45mm.
 - Het dakvlak wordt bekleed met gripgaas, of opgeruwd met bijvoorbeeld voorstrijk vermengd met grof zand.
 - Huismussen hebben toegang tot het dakvlak via de dakgoot.
 - Gierzwaluw:
 - De kantpannen/nokvorsten op elke kopgevel dienen 3 cm uit te steken zodat er een opening ontstaat waardoor de gierzwaluw het dakvlak kan binnen komen.
 - Onder het dakvlak dient een ruimte van ten minste 350 cm² groot beschikbaar te zijn (bijvoorbeeld 12 x 30 cm, 17,5 x 20 cm of 15 x 25cm).
 - De hoogte van de verblijfplaats is ten minste 13 cm.
 - Vleermuizen
 - Het geschikt maken van de daken door:
 - De kantpannen/nokvorsten op elke kopgevel dienen 2 cm uit te steken zodat er een opening van ten minste 2 cm bij 4 cm ontstaat waardoor de vleermuis in de ruimte tussen de dakpannen en het dakvlak kan binnen komen. De ruimte tussen het dakbeschot en de pannen bieden voldoende ruimte (zie bij gierzwaluw) voor vleermuizen.

(bron: "Activiteitenplan huismus, spreekw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis" van 8 april 2022)

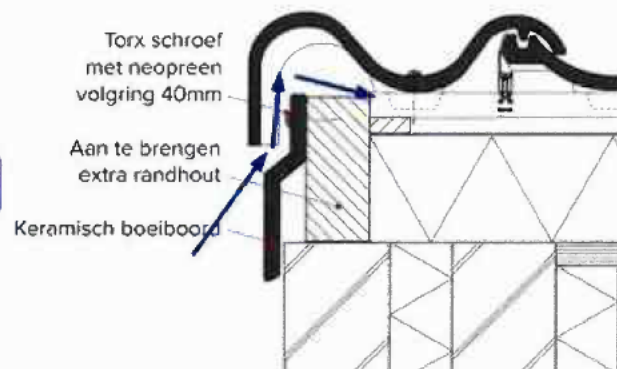
Ter permanente mitigatie worden álle daken van álle woonblokken geschikt opgeleverd (dus ook de daken waar zich oorspronkelijk geen verblijven bevonden, waardoor ook in de permanente situatie ruim voldoende aanbod van geschikte verblijfplaatsen gewaarborgd blijft.

(bron: aanvullingen van 28 september 2022)

De details van [REDACTED]:

Voorbeeld detail met 2cm ruimte tussen gevelpan en boeideel:

(bron: aanvullingen van 28 september 2022)

Bijlage 3: Locatie plangebied

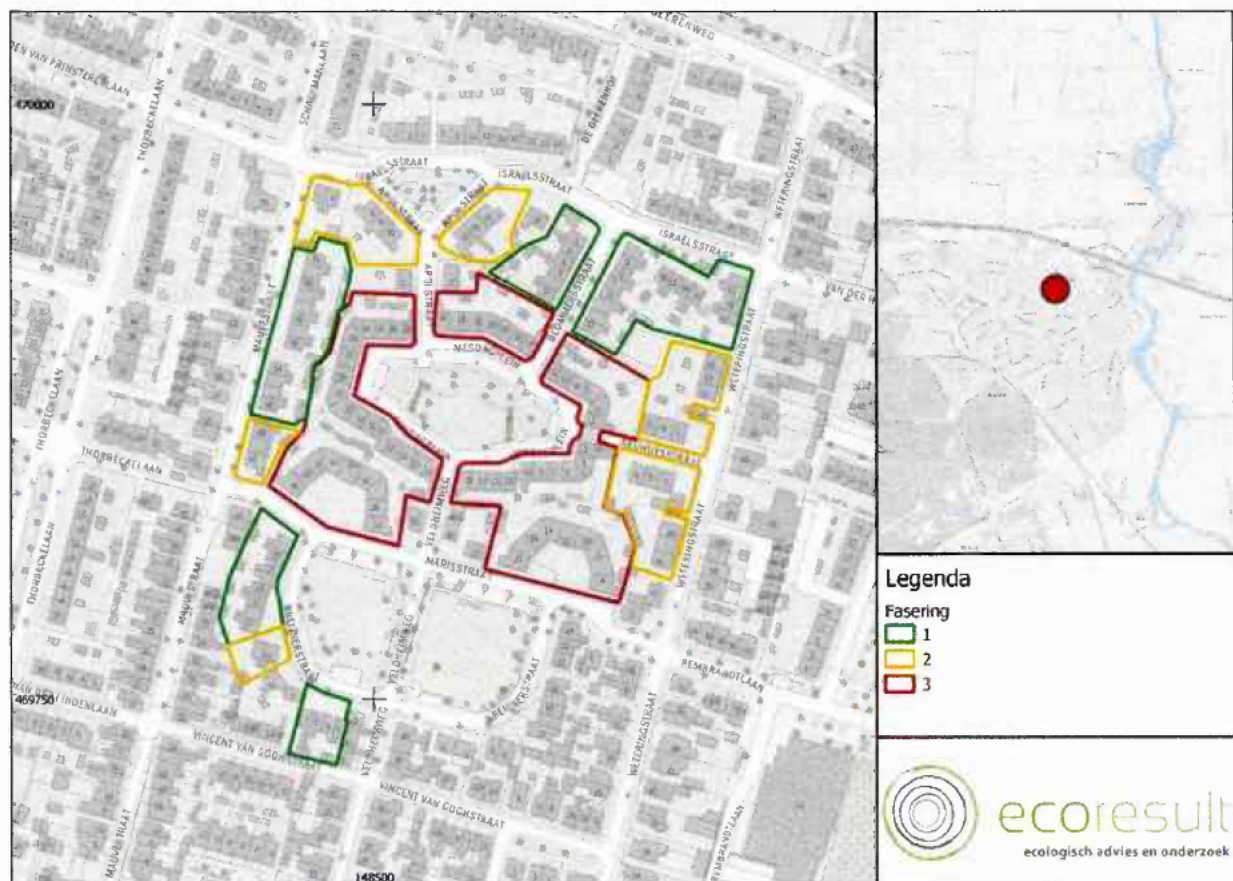
Het plangebied omvat straten met de volgende adressen:

- Blommerstraat 1 t/m 15 (oneven) en 2 t/m 12 (even).
- Breitnerstraat 1 t/m 31 (oneven), m.u.v. 9 en 11.
- Israëlsstraat 2 t/m 26 (even), m.u.v. 18.
- Marisstraat 2 t/m 40 (even), m.u.v. 2 en 22.
- Mauvestraat 42 t/m 70 (even).
- Mesdagplein 1 t/m 39 (oneven) en 2 t/m 38 (even).
- Neuhuysstraat 1 t/m 5 (oneven) en 2 t/m 6 (even).
- Weteringstraat 45 t/m 63 (oneven).

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden, gebaseerd op de renovatiefase.

- Fase 1 (op Figuur 1 groen gemarkeerd) telt 46 woningen.
- Fase 2 (op Figuur 1 geel gemarkeerd) telt 25 woningen.
- Fase 3 (op Figuur 1 rood gemarkeerd) telt 58 woningen.

De adressen zijn gelegen in Baarn, gemeente Baarn, provincie Utrecht (zie Figuur 1).

Figuur 1: Ligging van het plangebied voor voorliggende ontheffingsaanvraag. Voor de regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven (Kaartbron: OpenTopo).

(bron: "Activiteitenplan huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis" van 8 april 2022)

Bijlage 4: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Huismus

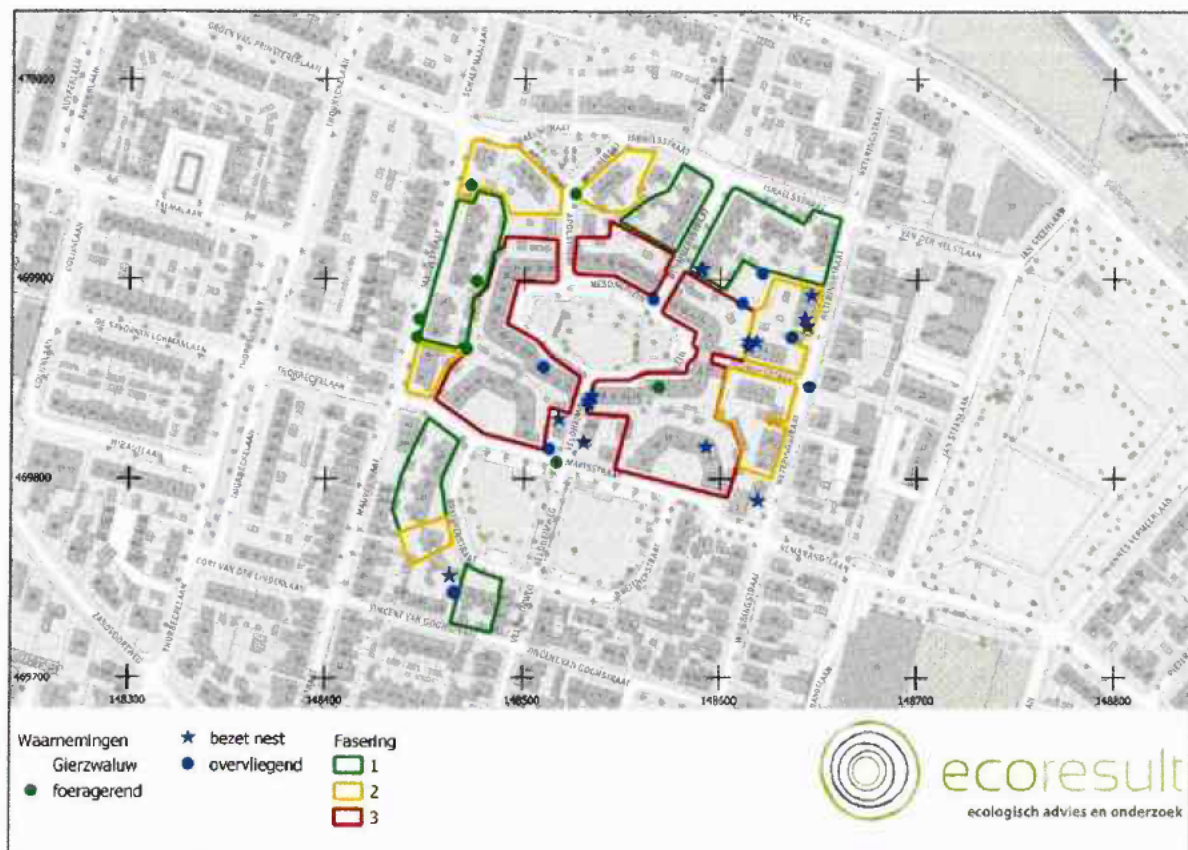
Figuur 3: Waarnemingen huismus en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo

Tabel 5 De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus binnen en buiten het plangebied. Met donkergrijs aangegeven de vaste rust- en verblijfplaatsen buiten het plangebied

Typologie verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezet nest	Mauvestraat 42	Voorzijde woning onder dakpannen
Bezet nest	Mauvestraat 46	Achterzijde onder pannen. Opening rechtsboven kozijn
Bezet nest	Mauvestraat 46	Onder pannen bij dakraam achterkant huis aan de kant van de zijgevel
Bezet nest	Mauvestraat 46	In nestkast (hangend aan zijgevel - aan voorkant zijde huis)
Bezet nest	Mauvestraat 48	Achterzijde, dakpannen bij dakkapel
Bezet nest	Mauvestraat 48	Voorzijde onder wijkende dakpan boven dakkapel
Bezet nest	Mauvestraat 52	Voorzijde onder dakpannen boven dakkapel
Bezet nest	Mauvestraat 52	Achterzijde, dakpannen bij uitbouw
Bezet nest	Mauvestraat 54	Achterzijde onder pannen. Opening rechterzijde van het dakraam
Bezet nest	Mauvestraat 54	Zijgevel, rechterzijde onder 3e pan van boven
Bezet nest	Mauvestraat 70	Voorzijde, onder dakpannen
Bezet nest	Israëlsstraat 4	Voorzijde, baltsend van onder dakgoot
Bezet nest	Israëlsstraat 4	Zijgevel, 7e dakpan vanaf onder
Bezet nest	Apolstraat 10	Voorzijde onder pannen. Opening linksonder zwart schoorsteentje
Bezet nest	Apolstraat 12	Zijgevel, halverwege dak
Bezet nest	Blommersstraat 15	Voorzijde. 2e kantpan van boven

Bezet nest	Blommersstraat 15	Zijgevel, invliegend onder eerste dakpan links van schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 8	Voorzijde, bovenste dakpan links van dakkapel
Bezet nest	Israëlsstraat 26	Achterzijde onder dakpannen
Bezet nest	Weteringsstraat 51	Voorzijde, tweede rij dakpannen van links, 10 dakpannen naar beneden
Bezet nest	Weteringsstraat 51	Voorzijde. Halverwege dak boven knip. 2e kolom van links. 8e dakpan boven knik dak
Bezet nest	Weteringsstraat 49	Voorzijde, onder pannen rechterzijde woning
Bezet nest	Weteringsstraat 47	Voorzijde onder pannen, linkerzijde woning
Bezet nest	Weteringsstraat 45	Voorzijde. halverwege dak bij dakrand
Bezet rust	Mauvestraat 42	Links - direct voor dak van de zijgevel
Bezet nest	Mesdagplein 8	Voorzijde, bovenste dakpan links van dakkapel
Bezet nest	Israëlsstraat 26	Achterzijde onder dakpannen
Bezet rust	Weteringsstraat 51	Voorzijde, tweede rij dakpannen van links, 10 dakpannen naar beneden
Bezet nest	Weteringsstraat 51	Voorzijde. Halverwege dak boven knip. 2e kolom van links. 8e dakpan boven knik dak
Bezet nest	Weteringsstraat 49	Voorzijde, onder pannen rechterzijde woning

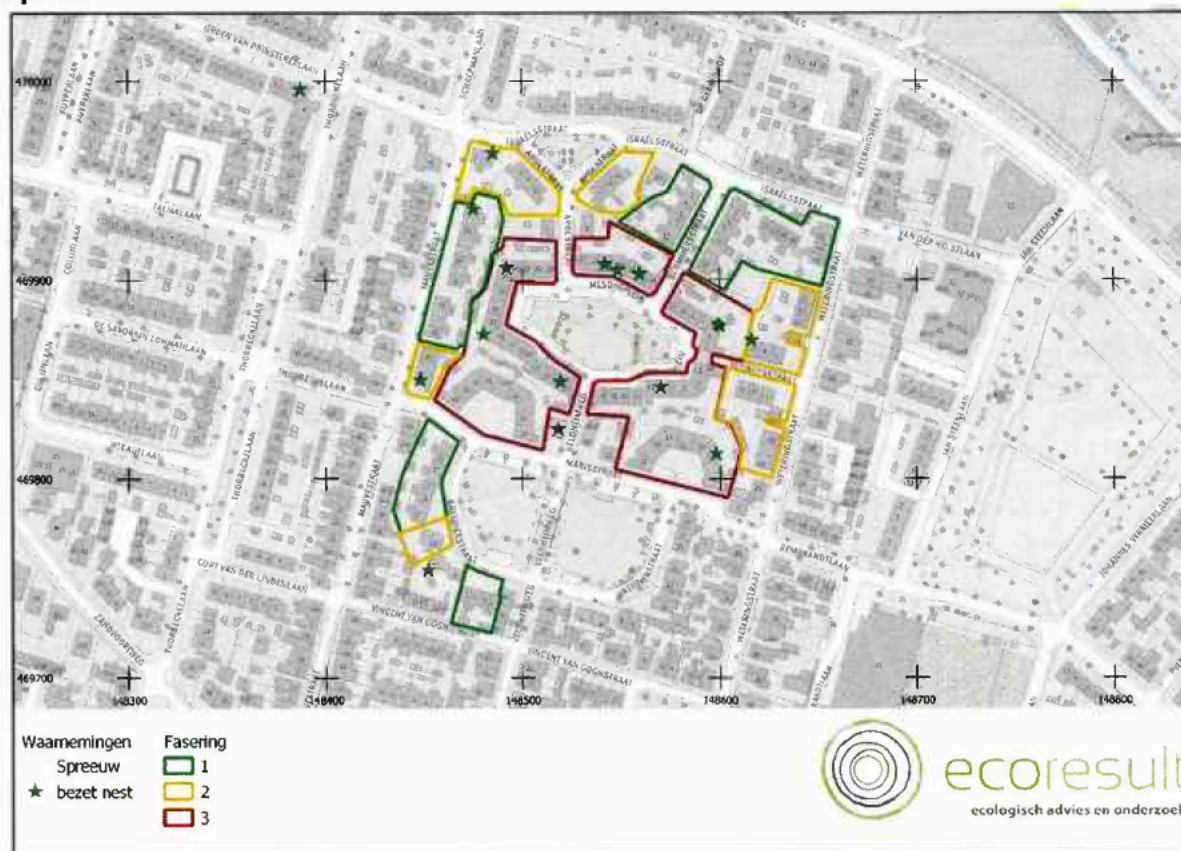
Gierzwaluw

Figuur 4: Waarnemingen gierzwaluw en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Type verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezet nest	Mesdagplein 19	Invliegend in bovenste punt blinde muur in gat onder daktrim
Bezet nest	Mesdagplein 19	3e dakpan van onder. Rechtsboven ramen
Bezet nest	Mesdagplein 19	Onder 11e dakpan van boven recht boven rechter stijl ramen
Bezet nest	Mesdagplein 19	Derde kantpan vanaf boven aan de rechterkant
Bezet nest	Marisstraat 10	Dakpannen linkerzijde schoorsteen
Bezet nest	Weteringstraat 51	Zijgevel, 1e rij pannen onder de knik
Bezet nest	Weteringstraat 51	Bij dakpan bovenop hoek helling direct naast dakkapel voorgevel
Bezet nest	Weteringstraat 55	Onder hoek dakpan aan voorgevel
Bezet nest	Neuhuisstraat 6	Kopgevel, onder nokpan
Bezet nest	Neuhuisstraat 6	Linkerzijde gevel onder pannen
Bezet nest	Neuhuisstraat 6	Noordgevel rechts van dakkapel in meest rechter dakpan in de helling/hoek
Bezet nest	Blommersstraat 15	Kopgevel zuid, onder 3 ^e dakpan linkerzijde
Bezet nest	Blommersstraat 15	Kopgevel zuid onder eerste kantpan links van schoorsteen boven
Bezet nest	Brethnerstraat 11	Invliegend nok linkerzijde
Bezet nest	Veldhuysstraat 51	Boepand van onder dakpannen noordgevel
Bezet nest	Veldhuysstraat 49	Onder tweede rij dakpannen vanaf zuidgevel op oostkant dak
Bezet nest	Weteringstraat 43	Voorgevel, onder 7e schuifdeur kantpan

Spreeuw

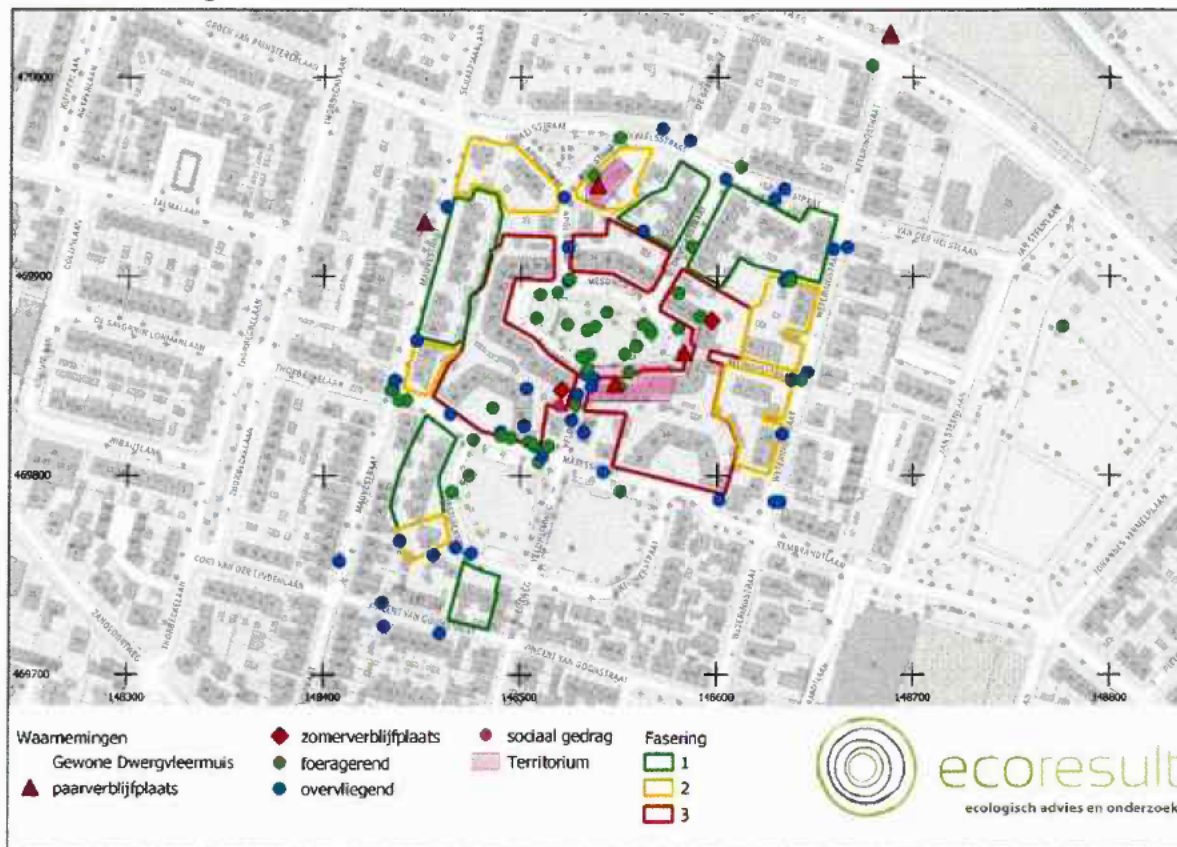

Figuur 5: Waarnemingen van spreeuw en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Tabel 7: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van spreeuw binnen en buiten het plangebied. Met donkergrijs zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen buiten het plangebied aangegeven.

Type verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezet nest	Mauvestraat 42	In schoorsteen
Bezet nest	Mauvestraat 70	In schoorsteen
Bezet nest	Israelstraat 4	Opening onder pannen bij dakgoot voorzijde
Bezet nest	Mesdagplein 34/36	In nis van dakpannen net onder de schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 35	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 23	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 9	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 16	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 20	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 22	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 4	Schoorsteen
Bezet nest	Mesdagplein 4	Achterzijde. Direct achter zwarte schoorsteen onder dakpan
Bezet nest	Neuhuystraat 6	Achterzijde. Dakpan helemaal rechts boven dakkapel
Bezet nest	Marisstraat 8	Achterzijde. Rechterbovenhoek dakraam onder dakpan
Bezet nest	Brethuisstraat 11	Onder nokpan
Bezet nest	Veldheimweg 51	Schoorsteen
Bezet nest	Groen van Prinstererlaan 45	Opening onder wijkende dakpan

Gewone dwergvleermuis

Figuur 6: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo

Tabel 8 De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied.

Ty'pe verblijfplaats	Individue(n)	Datum	Adres	Opmerkingen
Zomerverblijfplaats	1	26-05-2021	Mesdagplein 21, achterzijde	Van onder kantpan
Zomerverblijfplaats	1	16-06-2021	Mesdagplein 4/6, achterzijde	Op schuine hoek rechtsonder dakpannen bij zwarte pijp
Paarverblijfplaats	1	22-0-2021	Mesdagplein 7/19, voorzijde	t.h.v. dakrand, exacte locatie onbekend
Paarverblijfplaats	1	25-08-2021	Mesdagplein 3/4, voorzijde	t.h.v. dakrand
Paarverblijfplaats	1	25-08-2021	Apolstraat 12/16	Exacte locatie onbekend t.h.v. 1 ^e verdieping
Paarverblijfplaats		05-08-2021	Mauwstraat 67/71	Exacte locatie onbekend
Paarverblijfplaats		17-09-2021	De Geerenweg t.h.v. 2 ^e	Exacte locatie onbekend
Paarverblijfplaats		17-09-2021	Wettersingstraart h.v. 2	Exacte locatie onbekend
Paarverblijfplaats		17-09-2021	Wettersingstraart t.h.v. 19/23	Exacte locatie onbekend

(bron: "Activiteitenplan huismus, spreeuw, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis" van 8 april 2022)